

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رِضًا وَبِالرَّسُولِ رِضًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا» (1). رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالحَيَاءُ شُعْبَةَ (1) شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (2) وَأَدْنَاهَا إِطَاعَةُ الْأَدَى عَنِ الطَّرِيقَةِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةَ (1) مِنَ الْإِيمَانِ (3).

bu Hureyre radiyallahu anh'ten, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem demiştir:

«Kim Allah'ı Rab, İslam'ı din ve Muhammed'i Resul olarak tanımaya razı olursa, gerçekten imanın tadını almıştır» (1). Müslim ile Tirmizi rivayet etmişlerdir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رِضًا وَبِالرَّسُولِ رِضًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا» (1). رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالحَيَاءُ شُعْبَةَ (1) شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (2) وَأَدْنَاهَا إِطَاعَةُ الْأَدَى عَنِ الطَّرِيقَةِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةَ (1) مِنَ الْإِيمَانِ (3).

temim Darî radiyallahu anh'ten, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem demiştir:

«Kim Allah'a (7), kitabına (8), Resul'üne (9), İmanın liderlerine (10) ve bütün Müslümanlara (11) dedi. Bu ikisini rivayet etmiştir.

Bir rivayette tereddütsüz yetmiş küsurdur. Bid'a ve bid' ilk harflerinin fethi ve kesri ile üç ila on arasındır. Bid'in yedi olduğu ve üç ila dokuz arası olduğu da söylenmiştir. Rum suresinin tefsirinde gelecektir.

Sovabı en çok olanı lailahe illallah muhammedün resulullahtır; çünkü o dinin temelidir. Diğer ameller de onusz kabul olunmaz. Fazilette bundan sonra gelenler de şunlardır: Namazları kılmak, zekâtı vermek, Ramazan'ı tutmak, yol bulanın Beyf'i tavaf etmesi; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, ahiret gününe, kaderlere iman etmek; Allah'ın kelimesini yüceltmek ve zulümü ortadan kaldırmak, insanlar arasında adaleti tesis etmek için cihat etmek, iyiliği emretmek ve kötülükten men etmek. İyiliğin çeşitleri ve kötülüğün türleri ve iyi ahlaklar ahlak kitabında gelecektir. Bunların bazılarının bazılarından üstün olması, tesirinin dünyanın mamurluğunda ve insan toplumunda daha etkili olmasındandır. Lütf bir tek Allah'ın elindedir.

Onu insanların gelip geçtiği yoldan atmaktır.

Hayâ (utanmak) da güzel bir elbisedir, o da çirkini terk etmeye ve güzelli yapmaya sevk eder. Sahih hadistir: Buhari, 9; Müslim, 35; Ebu Davud, 4676; Tirmizi, 2614; Nesefi, 5019, 5020, 5021; İbn Mace, 57; Ahmed, Müsned, 2/414; İbn Hibban, Sahih, 166, 167.

Yani din nâsihat üzerine döner, tıpkı: Hac Arâfat'tır, hadisi gibi.

Ona iman etmek, şükürünü eda etmek ve insanları buna teşvik etmekle.

Onu öğrenmek, onunla amel etmek ve insanları ona irşat etmekle.

Ona tabi olmak, her şeyde ona yardım etmekle.

İdarelerine saygı göstermek, Allah ve Resul'ünün razı olacağı emirlerine itaat etmekle. "Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Resul'e itaat edin ve sizden olan idarecilere itaat edin"

(Nisa: 59).

Sahih hadistir: Buhari, muallak olarak iman kitabı, bab, 42; Müslim, 55; Ebu Davud, 4944; Nesefi, 4208, 4209; Ahmed, Müsned, 4/102; Humeydi, Müsned, 837; İbn Hibban, Sahih, 4574, 4575. Onları içinde dünya ve ahiret saadeti olan şeylere irşat etmekle. Binaenaleyh kimde bu sıfatlar bulunursa, yeryüzünde Allah'ın halifesi olur.

عَنْ الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ذَاقَ طَعْمَ الْإِيمَانِ مِنْ رَضِيِّ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالرَّسُولِ دِينًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا (1). رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ.

Abbas bin Abdülmuttalib radiyallahu anh'ten, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

«Kim Allah'ı Rab, İslam'ı din ve Muhammed'i Resul olarak tanımaya razı olursa, gerçekten imanın tadını almıştır» (1). Müslim ile Tirmizi rivayet etmişlerdir.

عَنْ أَبِي دَاوُدَ (1) مِنْ أَحَبِّ لِلَّهِ وَأَبْغَضَ لِلَّهِ وَأَعْطَى لِلَّهِ وَمَنَعَ لِلَّهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ (2).

Ebu Davud'un (2) ifadesi de şöyledir: Kim Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir ve Allah için vermezse imanını tamamlamıştır (3).

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنَهُمْ خُلُقًا (4) وَخَيْرًاكُمْ خَيْرًاكُمْ لِنِسَائِهِمْ (5). رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ (6).

Ebu Hureyre radiyallahu anh'ten, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle demiştir:

«Müminlerin imanca en kâmilleri ahlaken en güzel olanlardır» (4). En iyileriniz de kadınlarına en iyi olanınızdır (5). Ebu Davud ile Tirmizi rivayet etmişlerdir (6).

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرَكُهُ مَا لَا يَغِيْبُهُ (7).

Yine ondan, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle demiştir: «Malayani (kendini ilgilendirmeyen) şeyle uğraşmamak kişinin güzel Müslüman olmasındandır» (7).

(1) Sahih hadistir: Müslim, 34, 2623; Ahmed, Müsned, 1/208; İbn Hibban, Sahih, 1694; Beğavî Şerhiüssüne, 25. Yani kim Rabbinden ve kendisine yaptığından razı olur da hiçbir vakit ona kızmazsa, iman onun kalbine yerleşir demektir. Çünkü bilir ki Allah kullarına karşı hikmet sahibidir ve çok merhametlidir; dünya ve ahirette iyiliklerine olmayan bir şey yapmaz. Hatta kâmil iman sahibi belalardan ve imthanlardan zevk duyar, nitekim şair şöyle demiştir:

Beni hasta ettiğinden beri üzüntüler bana zevk vermektedir.

Eğer beni imthandan edersen, o da bana bir iyiliktir.

(2) İy bir senetle, bunu Ziya Makdisi de rivayet etmiştir. Kitapta takip ettiğim kısaltma yollarından biri de budur.

(3) Sahih hadistir: Ebu Davud, 4681; Şeyh Elbamî, Sahih, 380, yani kim Allah için yapar ve onun için terk eder ve onun için sever ve onun için sevmeyeze imanın zirvesine çıkmış demektir.

(4) Güzel ahlâk şu üç şeyden ibarettir: Güler yüz, kimseye eziyet etmemek ve cömertlik. İyî ahlâk sahibi dünya ve ahiret iyiliklerini kazanmış, demektir.

(5) Sahih hadistir: Ebu Davud, 4682; Tirmizi, 1662; Ahmed, Müsned, 2/250, 274, 527; Darîmi, Sünen, 2792; İbn Hibban, Sahih, 479; Hakim, Müstedrek, 1/3; Şeyh Elbamî, Sahihu Süneni Ebi Davud, 4682. Yani ailesine en çok şefkat ve merhamet eden demektir.

(6) İyî senetle.

(7) Sahih hadistir: Tirmizi, 2317; İbn Mace, 3976; İbn Hibban, Sahih, 229; Şeyh Elbamî, Sahihu Sünen Tirmizi, 2317. Yani gereksiz şeyden uzak durmaktır. İnsan ancak geçimi için para yahut vücudu için rahatlık veyahut ahireti için sevap kazandıracak şeyle ilgilienmelidir. Gerisi vebaldir.